

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Iduns Kungl. Hofboktr.

N:r 49 (520)

Fredagen den 10 december 1897.

10:de årg.

Prenumerationspris pr år:		Byrå:	Redaktör och utgfvare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam	kr. 5:—	Klara södra kyrkog. 16, 1 tr.	FRITHIOF HELLBERG.	hvarje fredag.	35 öre pr nonpareillerad.
Iduns Modet., fjortondagsuppl.	> 5:—	Öppen kl. 10—5.	Träffas säkrast kl. 2—3.	Lösnummerpris 15 öre	För »Platssökande» o. »Lediga platser»
Iduns Modet., månadsuppl.	> 3:—	Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktionssekr.: J. Nordling.	(lösn:r endast för kompletteringar.)	25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Barngarderoben	> 3:—				Utländska annons. 70 öre pr nonp-rad.

Gustava Leffler, född Mittag.

En åttioårs-jubilar.

Sedan kvinnan från att ha varit inestängd inom hemmets tränga värld fått ett mycket vidsträckt arbetsfält, har hon i snart ett fjärdedels sekel famlat efter, hvilken plats hon egentligen där hade att fylla, och nu ändtligen börjar hon upptäcka, att det är moderns... I samhället liksom i hemmet behöfs hon hvarhelst ett lif spirar upp, det må nu vara ett fysiskt eller ett psykiskt, där det skall näras, uppfostras, vårdas i hälsans som i sjukdomens dagar, ja, till och med då det åldras och går under.

Detta arbete utanför hemmet är den ogifta kvinnans, och hon är så tacksam öfver, att äfven hennes lif är så rikt och hennes verksamhetsfält så stort; men vill hon verkligen lära att fylla sin uppgift, så förslår hvarken skola eller universitet, hon måste gå tillbaka till det tränga hemmet och där sätta sig vid den utmärkta moderns fötter.

Hennes uppgift för samhället och världsutvecklingen är dock störst och hon fyllde bäst denna uppgift, när hvad hon gjorde icke kan omtalas, endast erfaras.

En mer än åttioårig dam skrifver till mig om henne, hvars bild här träder oss till mötes:

»Hon var fyra år och jag något mera än två år äldre, då jag gjorde hennes bekantskap, och mitt sexåriga hjärta eröfrades genast af den lilla ljuslockiga, glada och lifliga flickan. Då uppstod mellan oss den vänskap, som ingen enda gång under vår långa

lefnad varit störd eller rubbad, utan i stället för hvarje gånget decennium tilltagit i värme och innerlighet.»

I detta den gamla barndomsvännens vittnesbörd om fru Lefflers trofasthet ligger nyckeln till hennes karaktär. Trogen sig själf och sin öfvertygelse har hon gått genom lifvet, och utpräglad personlighet som hon är, har hon så vetat uppskatta andras, att

hon aldrig för den sak de burit ändrat sin mening eller sitt uppförande, utan i lyckans som i olyckans dagar har hon varit sig själf lik och alltid densamma mot sina vänner, de må ha lefvat i skugga eller solsen.

Gustava Wilhelmina Mittag föddes i Upsala den 7 december 1817. Föräldrarna voro dåvarande vice pastorn vid domkyrkoförsamlingen, sedermera kontraktsprosten teol. d:r Mittag och hans fru Charlotta Sodenstjerna.

I det enkla pastorshemmet i Domtrapphuset mottog Gustava sin lilla väninna och någon gång hennes äldre syster, och där i den i empirestil möblerade sängkammaren lekte de under den vänliga moderns ögon i det stora »dockskrinet».

Hitin kom ock emellanåt pastorn, den angenäme sällskapsmannen, hvars skämtsamma lynne och glada vinnande sätt aldrig glömdes, och hvilade sig från sina många ämbetsbestyr med att roa sig åt de muntra små flickorna.

Längre än till sitt tolfte år fick Gustava dock icke stanna i Upsala, ty då hade hennes

Efter en akvarell af Carl Larsson.

Bevara ditt hjärtas skönhet, och du skall förblifva evigt ung.

Österländskt ordspråk.

far blifvit utnämnd till kyrkoherde i Häggeby.

Här afslutades under enskild lärarinns ledning hennes skolstudier, men road af läsning, som hon alltjämt är, vidgar hon fortfarande sitt vetande.

Under de ensamma vintermånaderna på Häggeby sysselsatte Gustava sig med läsning, handarbete och musik. De skulle nog ändå, utan jämnårigt umgänge, blifvit långa nog, men hon hade i arf fått sin fars briljanta lynne, och dessutom visste hon, att med sommaren kommo fränder och vänner från Upsala.

I den trefliga prästgården med sin alltid glada och skämtsamma värd och sin moderligt omtänksamma värdinna trufdes ungdomen förträffligt och skulle, när hösten kom, med saknad ha brutit upp, om de ej fått löftet, att Gustava fram på vintern någon tid skulle få komma till Upsala.

Hon bodde då hos den ofvan nämnda barndomsvännen, hvars far, en gammal läkare, mycket gärna sysselsatte sig med de unga och sökte utveckla deras intelligens.

I hans hem hade hon tillfälle att deltaga i 1830-talets Upsala lif, dock nästan utslutande ungdomens, ty det var endast denna, den gamle doktorn samlade omkring sig.

Bland denna ungdom fanns ock den student, som sedan skulle blifva hennes make.

Äfven till Stockholm gick den unga flickans färd. Hennes far var en tid riksdagsman, och då tillbragte alltid prostinnan med sin dotter någon del af året i hufvudstaden men kyrkoherden blef utnämnd till pastor i Hjo och Fågelås stora pastorat och familjen flyttade från Upsala ner till Västergötland, där i närheten af den fagra, oroliga Vättern prostgården var belägen.

I församlingarna funnos en mängd stora herresäten, där den glada, behagliga präst-dottern blef mycket väl mottagen. Men hur firad och eftersökt hon än var såväl i Stockholm som i Västergötland, barndomshemmet blef henne dock kärast, och den hon en gång gifvit vänskap eller tro svek hon en aldrig.

Den 29 juni 1844 firades i Fågelås prästgård hennes bröllop med dåvarande läraren vid Skara katedralskola fil. d:r Olle Leffler.

Deras vinterhem blef i Stockholm, men så snart vårblommorna började dofta nere vid Vättern, drogs den unga fruns längtan dit ner, och där hos de gamla föräldrarna, där hon själf lefvat sin glada barndom, fingo hennes egna barn sina ljusaste sommarminnen.

Hemmet i Stockholm var enkelt, men de yttre förhållanden, i hvilka fru Leffler lever, glömmes man så lätt, ty själf för hon med sig en hel värld af poesi. Hennes själ liknar den rena, djupa källan. Man hör hur vattnet därnere sorlar fram mellan glänsande stenar, man ser himlens alla skiftningar spegla sig i den blanka vågen, och man känner hur doftande blommor trifvas vid dess kant.

Fru Leffler har ock en sällsynt förmåga att göra andras intressen till sina egna. Detta har vidgat hennes hjärta och förstorat hennes synvidd.

Med sin make delade hon allt: pedagogiska, sociala och ekonomiska intressen, för att nu icke tala om hemmets och familjens; och hon gjorde det så grundligt, att det äfven för fackmän är af intresse att på dessa områden höra hennes mening.

Själf uppfostrad af en mor, som från första stund hon slöt sin dotter i sina armar och till sitt lifs slut gick upp i henne och med henne delade ondt och godt, blef för fru Leffler moderns kallelse den högsta, och för att som få kunna fylla den hade hon de största förutsättningar.

För de sina i barnkammararen var hon medelpunkten, och när sönerna vuxit upp och eröfrat den hvita mössan och dottern blifvit en ungmö med en hel mängd flickvänner, visste hvarken de eller studenternas kamrater, hvem de i själfva verket voro mest förtroliga med, modern eller hennes barn, ty i glada upptåg eller en och annan liten mystifikation gick det så ofantligt lätt att få tant Gustava med. I hennes närvaro fick munterheten en bouquet, som ingen annan kunde åstadkomma, och skämtets pilar, ofta riktade mot henne själf, susade genom kretsen — men, när hon lade in sitt moderliga ord, och hon drog icke i betänkande att uttala sin mening, då vägde det något. Den som en gång af henne fått en tillrättavisning, allvarlig, men utan det minsta gift på udden, gömde den i tacksamt minne, och när hon uttalade sin vilja, så var den lag, äfven om dottern var en fräjdad författarinna och sönerna världsberömda.

Bandet emellan den modern och de barnen har aldrig slaknat, ty hon förstod att följa deras utveckling.

Från det första hennes dotter vann lof ord för krian: — »Min dockas dagbok», — till det sista hon skref, fick modern del däraf. I bland kunde nog Anne Charlotte, om hon uppträdde anonymt, äfven inför sin mor söka bevara sin hemlighet, men så alldeles lyckades det icke. Fru Leffler läste ändå berättelsen med mer än vanligt intresse. Så hände det en gång, då »Doktors hustru» först var synlig i Illustrerad tidning. Fru Leffler bodde då i Upsala och författarinnan i Stockholm, och mellan mor och dotter utspann sig en brefväxling angående den stackars doktorinnans öden, som mycket roade den senare.

Allmänheten har varit i tillfälle att beundra fru Anne Charlotte Lefflers, hertiginnan Cajanello, stora berättartalang. Fråga är dock, om den kan mäta sig med hennes mors.

Fru Gustava Leffler har genom bref, jag höll nästan på att säga dagliga, så följt sina barn i deras studier, på deras resor och i deras hemlif, att hennes själ ej hunnit att åldras.

Hon har i utlandet besökt dem, och liksom förr i barn- och ungdomen ha de ock i mannaåldern med henne sammanfört sina vänner. Följden är den, att hon besitter en sak- och personkänedom, som åtminstone sträcker sig öfver en stor del af Europa. När hon nu har ordet i sin makt, och allt hvad hon återger blir så lifligt, som

om hon själf sett eller erfarit det, så äro hennes muntliga skildringar »ur lifvet» ofantligt fängslande.

Många tunga och mörka moln ha under den långa lefnadsdagen dragit öfver källans spegel, men mången solstråle har ock brutit sig igenom dem, och småningom har det som grumlade vågen sjunkit i djupet, så att den nu i kvällen afspeglar solens guldglans.

Spärlöst ha dock ej de mörka dagarna gått förbi, men i dess spår ha skönare blommor än de, som förr stodo vid källans rand, uppvuxit.

Hennes barns ungdomsvänner, för hvilka fru Leffler ofta blef en moderlig vän, uppsöka henne gärna, där hon i sommardagen sitter under någon af Djursholms ekar, och medan hon talar vid dem, lyssna de nästan med återhållna andedrag till hennes sympatiska stämma, hvari alla själens strängar vibrera, och de drömma sig då lätt bort till den friska, porlande källan i den mörka furuskogen.

Den är nu utsinad, eller har vintern lagt sordin på dess munterhet — den gör lätt så ute i skogen — men härinne i fru Lefflers lilla förmak väller glädjen fram. Hennes söner, professorn vid Stockholms högskola Gösta Mittag och Frits, professor vid Upsala universitet, samt Arthur, ingenjör och svensk kommissarie vid senaste utställningen i Chicago, fra där hennes 80-åriga födelsedag. En ny fyrväppling, tre små gossar och en liten flicka, skall genom lifvet bevara minnet af en farmor och mormor sådan som endast barnets fantasi mäktar måla henne.

A—a.

En Lucievisa.

Jag minns så tydligt, huru förr
en glädje fyllde upp min håg,
när genom barndomshemmets dörr
drog in ett muntert bröllopståg.
Jag såg den svärm, Lucienatt
höll gille under lek och skratt
kring brud i snöhvitt fastlagsskrud,
och fast blott barn jag tänkte gladt:
Gud, gif en hvar en skön Luciebrud!

När sedan enslig gick min stig,
och utaf alla tärnor små
ej någon hade blick för mig,
jag bad den samma bön som då.
Jag såg, af enslingar som jag
det gafs ett talrikt brödralag,
och tänkte sakta: kärlek, bjud
din glädje åt hvar mulen dag. —
Gud, gif en hvar en skön Luciebrud!

Jag såg, hur mången gick allen',
men ock hur mången lefde nöjd
i värld, hvars stjärnor mist silt sken
och guld och skam betalt hvar fröjd.
Jag mindes åter liten stad,
där glädjen varit barnsligt glad
och äkta klingat sångens ljud,
och varmt och innerligt jag bad:
Gud, gif en hvar en rätt Luciebrud!

Till sist en trogen brud jag vann
och skänktes mig en hjärteskatt,
långt fagrare än någon ann',
som krona bar Lucienatt.
När vänligt hon emot mig ler,
om all den fröjd, som lifvet ger,
mig hennes blickar bringa bud,
och blott för andra nu jag ber:
Gud, gif en hvar en skön Luciebrud!

Åt en och hvar, som ensam går,
åt en och hvar, hvars fröjd är tom,
jag önskar mö med smyckadt hår
skall skänka kärleks rikedom.
Ty kärlek renar oss från skuld
och ger den sorgsna hägn och huld,
den skänker mannen kungaskrud
och kungahåg och kungaguld. —
Gud, gif en hvar en skön Luciebrud!

Emil Linders.

"Hur flickorna fingo platser."

»Men hvarför denna ständiga sträfvan efter plats? Hvarför denna oro och förtviflan för hvarje gång edra förhoppningar gäckas?» frågade fru von Brandes och lät för ett ögonblick sticksömnen hvila.

»Hvarför, hvarför... och det frågar du, du som likväl är invigd i alla våra affärer och känner våra svårigheter nästan lika väl som vi själfva känna dem,» svarade fru Lönnroth med en skymt af bitterhet i blick och röst.

»Just därför, min vän — just därför!» Fru Lönnroth såg förvånad och forskande in i fru von Brandes lifliga, själfulla ögon och väntade under tystnad att denna skulle förklara sin mening närmare.

Fru von Brandes återtog lugnt sitt arbete och fortfor:

»Elin och Gertrud äro ju båda friska och starka. Dessutom äga de ju båda, som du mer än en gång låtit mig förstå, mycken fallenhet för det praktiska.»

»Ja, under pigflyttningen skötte de verkligen hemmet till pappas och min stora belåtenhet, det försäkrar jag!»

»Ja, ser du det! Och så klagas du ändå öfver ekonomiska svårigheter!»

»Kära Ingeborg, detta lär väl ej inbringa något.»

Fru Lönnroth log öfverlägset.

»Icke direkt, men indirekt!»

»Nu förstår jag dig sannerligen ej. Men det är inte så godt för oss hvardagsmäniskor att förstå sådana där fantasivarelser som du... du är så sangvinisk, så oerfaren i mera praktiska frågor — du lilla Ingeborg,» sade fru Lönnroth med ett litet beskyddande leende.

»Kanske — och likväl tror jag att mina tankar oftast arbete i praktisk riktning. Mina idéer äro nog ej alltid så tokiga, som du och många med dig föreställa er. Vill du taga ett arbete och bedja dina flickor komma hit, så skola vi gemensamt öfverlägga om, huru den »gordiska knuten»: husligt välstånd och hemmets frid skall kunna lösas.»

Gertrud och Elin närmade sig med dåsiga steg och nedslagna utseenden. De medförde hvar och en ett ögonpinande broderi,

och satte sig mekaniskt att arbeta därpå. Öfver deras ungdomliga drag hvilade något trött och dämpadt, som gjorde dem mycket äldre än de voro.

»Nu ska' ni rycka upp er, flickor, och inte se lifvet så tungt,» sade tant Ingeborg med deltagande blick och vänligt leende.

»Ack, snälla tant, det är ej godt att rycka upp sig, då man ständigt skall höra detta gnatt af pappa, att vi ej duga till något, att vi gå här som prydnader i hemmet, att vi ej ha råd därtill... och hvad ska vi göra, tant? Vi ha årsgamla ansökningar i alla banker och bolag, vi underlåta ej att nästan dagligen göra något försök, telefon är det enda som numera möjligen kan stå oss till buds — och där blir man ju förbi på en kort tid,» sade Gertrud.

»Och så intet annat intresse än de här gamla eländiga onödiga broderierna!»

»Sy edra kläder själfva —, så ha ni arbete nog!»

»Det kunna vi ej,» genmälte Gertrud. Fru Lönnroth såg generad ut.

Tant Ingeborg skakade ogillande sitt hufvud.

»Är det ej sex tusen din man har i lön?»

Fru Lönnroth nickade jakande.

»Och ändå ansen I eder böra klaga!»

»Tror du då man kommer långt därmed i Stockholm?»

»Beror helt och hållet på, huru man sköter sig, det!» svarade fru Ingeborg.

»Jag anser, att vi ej skulle kunna draga in på något,» sade fru Lönnroth.

»Tänk noga efter, — t. ex. våningen!»

»Mindre än sex rum kunna vi ej ha; sal, sängkammare, flickornas rum, min mans rum, salong och jungfrukammare.»

»Mycket riktigt. — Men — ett af dem kunde vara onödigt. Jag menar jungfrukammaren.»

»Nej, lilla tant! Nu är tant för svår,» sade flickorna med en röst. »Jag tycker mig se Fina!...»

»Vänta och låt mig förklara min tanke till slut. Att Pontus behöver sitt eget lugna rum, det har jag ej något att invända emot, lika väl behöfven I edra. Salongen vill jag däremot något omskapa — göra den till ett trefligt, stämningsgladt hvardagsrum med arbetsfönster och blommar, ej med denna stela döda prakt!»

»Det kan du ju möjligen ha rätt uti — men *vinsten*? Detta handlade ju om trefnaden.»

»Jo, nu till kapitlet om tjänare. Huru stor lön är det du ger din husa?»

»Etthundrasjuttiofem — och tio till jul och midsommar, utom alla presenter.»

»Och kokerskan då?»

»Kära du, hon har tvåhundra! Och likväl hotar hon mig litet emellanåt med att flytta till en minister, som bjudit henne tvåhundrafemtio. Och så det där pockandet till jul och midsommar och frihet och kapriner i oändlighet... Ja — jag säger då, att det där jungfruväsendet kan göra en människa galen,» fortfor fru Ida med en tung suck.

»Gör dig oberoende af dem.»

»Ja, kan du säga mig *sättet*, förtjänar du i sanning medalj.»

»Flickorna — dina egna flickor ha ju nu sökt platser i — ja, som de själfva nyss sade, under många år — alltid förgäfvades! Nå, men så lyd då försynens vink, och skaffa dem själf plats att gå frun tillhanda!»

»Snälla tant Ingeborg, hvad tror tant väl att Fina och Selma då skulle säga...?»

»De skulle inte få tillfälle att säga något, ty de skulle bort och flickorna hvar och en göra nytta för sig i *hemmet*.»

En grafik tystnad blef tant Ingeborgs svar.

»Dela sönder den lön, I gen åt edra tjänare, och gif den åt döttrarna! Låt dem arbeta och göra rätt därför, Ida, och jag är viss på, att din man ej mera skall brumma öfver de allt för stora utgifterna och flickornas gagnlösa lif. Han skall inse, att äfven de anse sig ha plikter att fylla.»

Fru Ida såg drömmande på sina döttrar.

»Glansen i blicken, rosen på kinden skall återkomma, flickor, lika säkert som välståndet i hemmet» — fortfor fru Ingeborg med öfvertygelsens värma.

»Men, kära Ingeborg, skulle våra flickor, med den uppfostran vi gifvit dem, skulle de helt simpelt gå som pigor?»

»Den praktiska lärdomen lär väl ej vara tung att bära. Bli de därunder gifta, behöfva de helt säkert ett par läroår under en kärleksfull mors ledning. Platsansökningarna ligga ju ändå där de ligga! Jag menar, *under tiden*, och jag spår, att flickor, som på detta sätt deltaga i hemmets och det praktiska lifvets hvardagssysslor, ej behöfva länge vänta på plats,» sade fru Ingeborg med en skälmaktigt blinkning.

»Tänk, att slippa se Finas sura miner och höra Selmas snäsningar, blott vi komma inom kökets regioner,» sade Gertrud med tindrande blick.

»Och se pappa litet gladare och slippa höra honom kalla oss för odugliga dockor. Att få gå och begära ut »sin lön», och slippa *tigga* om hvarenda krona,» sade Elin.

»Och slippa befara, att de skola »gå», blott jag påminner om att fem kilo smör är för mycket på en vecka! Denna ständiga rädsla och oro, att de ska' gå...» fortfor fru Ida.

»Nej, mamma, *de* här jungfrurna får du behålla,» sade Gertrud muntert.

»Men — våra händer!» sade Elin och såg med vemod på sina väl värdade naglar.

»Se på de här; tro ni ej att det är just med *dem* jag hjälpt mig fram i lifvet — och inte äro *de* väl så svåra? Man skall väl inte uträtta det allra tyngsta, det menar jag ej, utan du, Ida, kan ju bedja en gumma komma hem och borsta, skura och diska, men för henne behöfver du ej något rum, hon kan gå om kvällarne. Och så får du som en verklig husmor själf tillse ditt kök och att där ej går åt mera än hvad tillgångarna tillåta.»

»Åh, hvad tant Ingeborg har rätt!»

»Ja, detta kan vara en nationalekonomisk fråga, lika god som mången annan,» fortfor fru von Brandes allvarligt. »Låt oss lära våra döttrar, att det praktiska arbetet skulle höja dem och framdraga deras bästa kvinnliga egenskaper. Låt dem som fordom sträfva efter platser i det egna hemmet under afvaktan på något bättre.»

Så småningom spred sig en lättare stämning öfver den lilla kretsen, och man dryftade redan frågan, huruvida man ej, befriad från de pretentiösa tjänarinnorna, till sommaren skulle kunna företaga en liten rundresa uppåt det härliga Jämtland och Norge!

»Om nu bara pappa ville!»

Ja, visst ville »farsgubben» som de — han glädde sig genast åt hoppet att slippa

ligga vaken om nätterna och grubbla öfver, huru de skulle få plats åt flickorna och huru det i längden skulle räcka till utan skuldsättning. Nu var ju allt mycket lättare — ty nu hade flickorna åtminstone »fått platser»!

Malvina Bråkenhielm.

Gossar och skjutvapen.

Ännu ett par inlägg och några slutord.

Det är den första trögheten, som är så svår att öfvervinna; lyckas man bara bryta den, går sedan allting som vore det oljadt. Det ha vi ännu en gång, som så ofta förr, fått erfara i den af Ellen Bergström väckta frågan om »gossar och skjutvapen». Först teg vår ärade läsekrets som muren, nu tala alla på en gång. Insändare inströmma dagligen från all håll och kanter. Vi kunna naturligtvis ej införa dem alla, då de i mängd och mycket upprepa hvarandra. Ett par ur mängden tagna, representerande de tvänne stridiga uppfattningarna för och emot, meddela vi dock ytterligare här:

Lifsfarliga lekar.

Härmed anhålles vördsamt, om plats i Iduns spalter för några rader som inlägg i den af fru Ellen Bergström framkastade frågan om lämpligheten i att sätta skjutvapen i händerna på minderåriga. Jag vill härmed söka vara så kortfattad som möjligt, och saken i fråga kräver ej heller synnerligen djupsinniga resonemanger.

Fru B. tycks själf vara på det klara med, att barns handskande med skjutvapen kan vara förknippadt med stora faror, och framställer äfven en del af dessa, men icke förty anser hon, att det besvikna uttrycket i en gosses ögon, hvi ken af modern blifvit nekad ett salongsgevär, likväl möjligen borde kullkasta dennas välgrundade skäl för sitt nekande.

Om gossen fått en förständig uppfostran, är det helt visst ej första gången han blifvit vägrad en bön, som stridt mot föräldrarnes bättre vetande, och han bör då lätt inse, att det äfven i detta fall skett till hans eget bästa, i all synnerhet om föräldrarna, på ett klart och tydligt sätt, framställa anledningen därtill. Om barnet vid ett dylikt tillfälle, i sin kortsynhet, medels en barnslig advokatyr likväl försöker få sin vilja gällande, bör detta naturligtvis lämnas utan afseende, när föräldrarna efter moget öfvervägande äro fullkomligt vissa om det berättigade i sitt tillvägagående.

Att, som fru B. antydde, olyckstillbud äfven kunna uppstå under en mängd andra förhållanden i det dagliga lifvet är visserligen sant, men man bör därför ej öfvermodigt och tanklöst framkalla dylika, hvilket jag anser vara fallet, då man sätter skjutvapen i händerna på minderåriga.

Som grund för detta mitt påstående behöfver jag blott hänvisa till fakta. Enligt hvad tidningarna meddelat, hafva under denna höst ej mindre än tre dödsfall försakats därigenom, hvaraf ett här i Stockholm, då en skolyngling, genom oaktsamt förfarande med ett salongsgevär bragte en jämnårig lekkamrat om lifvet. Förvisso fälde den gossen sedan långt bittrare och mera medömkansvärda tårar än dem, som framlockas genom förvägran af en dåraktig begäran.*

* Här kan emellertid förtjäna framläggas en bevisning i motsatt riktning, som en ärad insändare och artilleriofficer sändt oss. Han skriver: »Ett af våra större olycksfallförsäkringsbolag, Skandinavien, har under en viss 6 årsperiod haft följande antal olycksfall bland sina försäkringstagare (här anföras endast några få grupper af olyckshändelser): halkning 1143, klämning 887, nedfallande föremål 867, stöt 554, fall från höjd 515, brännskada 309, förlyftning 295, explosion och vådaskott 66 och hundbett 29 fall. Tilläggas må, att gruppen »explosion och vådaskott» äfven i den fullständiga förteckningen kommer bland de allra sista. Visserligen gäller ofvanstående endast vuxna personer, då bland pojkar väl icke många äro försäkrade mot olycksfall, men å andra sidan torde pojkar lika mycket som äldre vara utsatta för de uppräknade slagen af olyckshändelser. Man kan i alla fall se, att vådaskott icke äro så vanliga i förhållande till olycksfall af andra slag som man tror.»

Not af redaktionen.

Själf äger jag äfven en liten smula erfarenhet af hvad sådana »mästerskyttar» kunna åstadkomma. Under sistförflutna sommar tutto en dag min man, jag själf och vår lilla dotter som vanligt i all sköns lugn i bersån på vårt sommarnöje uti skärgården, då vi plötsligt höra ett skott smälla af och min man rusar upp, träfad af ett stort hagel i ryggen. Lyckligtvis hade dess fart något dämpats af grenar och löf, hvarför följderna inskränkte sig till genomborrande af kläder och en kontusion. Att äfventyret aflöpte så pass lyckligt var naturligtvis ej skyttens, en trettonårig pojkes, förtjänst. Att olyckan vid detta tillfälle, om ömtåligare delar träffats, antagit vida större dimensioner, behöfver naturligtvis ej påpekas.

Om föräldrar äro nog oförståndiga eller likgiltiga att låta sina barn hänge sig åt lifsfarliga lekar, må dessa åtminstone inskränkas till sådana, som ej kunna innebära fara för andra personers lif.

Äfven om man vet, att ens egna barn nöjaktigt kunna handtera ett gevär, hvad borgar väl för, att de ej utlåna detsamma åt mindre erfarne lekkamrater?

Hvad åter den åsikten vidkommer, att barnens förmåga till initiativ skulle stäffas, genom att man ej villfar de flesta af deras önskingar, anser jag detta vara ett misstag. Åtminstone måtte den gosse, som, efter att hafva blifvit nekad ett gevär, står håglös och oföretagsam, då en mängd andra nyttiga och ofarliga förströelser helt säkert stå honom till buds, vara bra klen utrustad på intelligensens område, och i så fall är det än mer berättigadt, att man vägrat honom ett skjutvapen, emedan han då tydligt bevisar, att han ej var med när krutet fanns upp. S. B.

Tack vare bössan!

»Visst tusan skall pojken ha en bössa!» Det var för mina öron ljufligt klingande ord från min förmyndares läppar, då min älskade rädda mamma, efter förnyade, men afslagna böner slutligen hänskött frågan till honom. Och så skulle bössan anskaffas. Min förmyndare, gammal jägare, utvalde ett enkelt, men väljordat gevär, dubbelbössa med bakladdningsmekanism, och gaf mig sedermera en grundlig undervisning i vapnets skötsel, patronernas laddning m. m. och inpräntade noga som första försiktighetsregel att aldrig under några omständigheter, vare sig bössan är laddad eller ej, vända mynningen mot egen eller annan person, att aldrig gå med spända hanar eller skjuta på något man ej säkert vet hvad det är. Så börjades skjutöfningarna både på tafva och på »uppkast», och slutligen randades den stora dagen, då jag för första gången fick följa med på jakt. Aldrig glömmar jag de lärdomar min förmyndare gaf mig vid detta tillfälle om iakttagande af försiktighet vid bössans bärande och handterande, om jaktens idkande såsom en stärkande och uppriskande sport, om fördelen i att lära sig skjuta fort och säkert för att ej förlänga ett jagadt djurs dödskamp och att hellre låta bli att skjuta på ett djur, om man ej har någon säkerhet att döda det. Dessa och många andra lärdomar och goda råd, han gaf mig vid detta tillfälle, hafva gjort att jag betraktar bössan som en kär vän och följeslagare i Guds fria natur och ej som ett mordvapen, hvarmed man förkortar så många lif som möjligt. Tack vare bössan kom jag i närmare beröring med skogens, fältens och vassarnes bevingade invånare och lärde mig så småningom att känna igen och namnge de allra flesta af våra svenska fåglar samt hade och har fortfarande ett mycket stort nöje i att iakttaga och studera deras olika lefnadsätt och förekommande egendomligheter. Jag var tämligen klen som pojke, men genom mina ströftåg på lediga stunder i skog och mark, på sjö och vid strand, blef jag stark och härdad, lungorna vidgades och sinnet äfvenså för allt det sköna i naturens outtömliga rike. Pojken fick därigenom en känsla af frihet, mod och tillförsikt, som icke kan annat än verka godt, om den hålles inom tillbörliga gränser. Tack vare bössan kom jag mången gång ifrån sällskaper och sysselsättningar, som på långt när icke komma upp mot rörelse i fria luften, bardoft och solsken.

Då många pojkar ej hafva tillfälle att använda bössan på jakt, återstår för dem den vanliga målskjutningen, såsom den bedrifves enskildt, i skolan eller inom någon skytteförening. Därutaf kan blott den enskilda vara något nämnvärdt farligt, ty inom skolan eller skytteföreningen saknas ju aldrig äldre personer som öfvervakare

eller instruktörer och äfven vid de enskilda öfningarna pojkar emellan förekomma farliga olyckshändelser så sällan, att risken är ungefär lika stor som att bli träffad af blixten. Den nya pojkar ha utaf målskjutningsöfningar, rätt bedrifna, är stor och obestridlig, och jag tillåter mig att i sammanhang med förevarande fråga, citera några rader ur Nya Dagl. Alleh. af märket N. H. »Idealet, att göra hvarje svensk man till mästerskytt, är naturligtvis oupphinnelig, men ett godt stycke på väg kan man ju alltid komma. Mycket vore vunnet, om i synnerhet ungdomen kunde intresseras för saken, så att ynglingar under värnpliktsåldern allmänt inginge i skytteföreningarna och kvarstode där under en längre följd af år. Sveriges försvarskraft skulle ökas i oberäknelig grad, om sålunda de värnpliktige årsklass efter årsklass, såsom fullt utbildade skyttar med 4—5 års föregående öfning, inträdde i härens led.»

Och nu slutligen ett råd till pojkarnes pappor och isynnerhet mammor: varen ej för ängsliga, låten pojken, om han har verklig lust för skjutning, få ett fullgodt gevär, till att börja med ett målskjutningsgevär, helst af statens modell, men låten honom på samma gång få undervisning och ledning vid bruket därpå, och månet sveidt ansikte eller brändt finger som en följd af olofligt handterande af sämre eller odugliga skjutvapen skall fullständigt undvikas. A. H. L.

Ja, som synes, äro meningarna hvarandra skarpt motsatta! Som oftast ligger väl också här den gyllene sanningen midt emellan. En insändare, »pappa till fyra pojkar», skriver som så: »Är pojken förständig eller oförständig, händig eller tafatt, pålitlig eller opålitlig, lugn eller nervös, därpå beror hela saken!» Och Ave, den kända författarinnan, sammanfattar i dessa ord sitt inlägg: »Ett är skjutöfningar under mogne mäns stränga tillsyn och ledning, ett annat är en lek med skjutvapen bland minderåriga. Denna senare borde aldrig af föräldrar tillåtas.»

De klara och praktiska förhållningsregler, som märket C. Th. M.—r. — under hvilket den framstående akademisk vetenskapsman döljer sig — redan i förra numret meddelade, synas oss böra vara fullt betryggande, om de noga efterlefas. Och med en hänvisning till dessas förnyade begrundande vilja vi härmed förklara diskussionen i frågan avslutad. Red. af Idun.

Gör edra juluppköp i tid!

Lungotsanatorierna.

Från en ärad insändare ha vi mottagit följande reflektioner i den viktiga, nu så lifligt debatterade sanatoriefrågan. Då den utan tvifvel gömmer beaktansvärda synpunkter, ha vi ej velat förvägra densamma plats:

Den gåfva, som vårt folk skänkte sin monark, för att hugfästa minnet af 25 lugna, lyckliga regeringsår, den gaf han oss tillbaka, kan man väl säga. Och ändamålet, för hvilket han gaf den, var storsint som han själf, han kunde näppeligen valt ett bättre. Det göres mycket nu för tiden för lidande och vanlottade af allehanda slag, det må vi tacksamt erkänna; de som hittills varit måhända minst lyckliga i detta hänseende äro väl offren för lungoten, denna hemska, förhärjande sjukdom, som årligen ödelägger så stora delar af vårt folk. Det ser ut, som skulle en ny tid randas för dessa arma: genom vår konungs ädla beslut skola kanske många kunna räddas och skänkas åter till de sina och till sitt land.

Man håller just i dagarna på att bestämma, hvar dessa fristäder för de lungsiktiga skola placeras. Den andra frågan är, huru skola de inrättas? Skola de verkligen bli sådana där stora anstalter, där patien-

Begär
alltid

Aseptol,

* Chinosol-Lanolin-Crème i tuber och Chinosol-Lanolin-Tvål *

de bästa medlen för munnens och hudens vård

ten endast är ett nummer på den långa sjuklistan, sådana där lasarett, där säng står vid säng i täta, regelbundna rader, sådana där »inrättningar», som injaga skräck hos de flesta? Det må väl tillåtas oss att framställa en sådan fråga. De lungsiktige äro ju i många hänseenden icke att betrakta som andra sjuklingar, hvilka komma till lasarettet för en viss akut åkomma och, när denna efter några veckor eller i sämsta fall några månader är kurerad eller häfd, lämna plats för andra. Lungsotens offer kunna ju lefva år från år, utan att förbättras och, om de få lämplig skötsel, utan att märkbart försämrans; täringsarbetet försiggår ofta så långsamt, de känna vanligen inga plågor, de äro i många fall så lifskraftiga, att de orka syssla med allehanda lättare arbeten. Just karaktären af deras sjukdom gör väl, att de anstalter, som skola mottaga dem, borde vara olika andra sjukhus, de borde ej ens vara sjukhus, de borde vara sjukhem. Man skulle bjuda dessa stackare, som ofta äro mycket sämre, än de tro, man skulle bjuda dem ej blott ren, frisk luft, stärkande mat och annat som hygienens lagar befalla, utan också hemlif. Man borde ej bygga upp stora, dystra palats, för hvilka de med fasa rygga tillbaka.

Borde man ej hellre bygga små enkla hem, där de kunna glömma att de kanske för år ryckas bort från kretsen af sina kära, där de kunna tänka sig åter sitta i deras lag? De skulle bli gladare, nöjdare i en sådan omgifning, och att kroppens hälsa rent af främjas af sådana förhållanden har jag haft tillfälle med egna ögon iakttaga. Strax utanför Göteborg ligger ett litet hem för lungsotspatienter, det är fullkomligt privat, är skänkt af enskild person och äges af enskild. Att klimatet i Göteborg ej är det bästa är väl tyvärr odisputabelt, och man skulle väl tycka, att det vore föga lämpligt att bjuda sådana sjuka, för hvilka luften borde vara den egentliga medicinen, på Göteborgs rökiga och dammiga atmosfär. Ett faktum är emellertid, att många, som kommit till det där lilla hemmet, gått ut därifrån med återvunnen hälsa, och andra, som ej fullt varit så lyckliga, ha mycket förbättrats. Hur är det organiseradt, detta lilla lungsotssanatorium? Jo, som ett hem, det blir korteligen svaret. Ingenting får tyda på inrättning, rummen äro ej möblerade med den stela likformighet, som är genomgående hos alla våra stora anstalter, man sitter kring det gemensamma arbetsbordet, man samlas kring aftonlampan, man lefver »en familje». Människor ha i allmänhet stor skräck för allt som bär namn, heder och värdighet af sjukhus, och de tacka Gud när de väl slippa ut; de som komma till detta hem tacka Gud att de kommit dit, de känna, att de äro ej på ett sjukhus, utan i ett sjukhem, och man mottages därför också vid inträdet där af glada, nöjda anleten. Ja, idealet för ett lungsotssanatorium skulle jag vilja kalla denna lilla fristad: där äro endast elfva patienter (kvinnor) under en examinerad sjuksköterskas vård hon är mor för dem, hon samlar dem omkring sig, hon är hufvudet i familjen.

Ack, om vi kunde få några sådana hem för våra lungsiktige! Men det blir så mycket dyrare, invändes genast. Ja, detta är ett betänkligt men, men kanske ändå ej så betänkligt som man föreställer sig. Låt oss få mindre byggnader, men så mycket enklare! Låt oss slippa att se dessa granna, palats-

lika människomagasin uppväxa, låt oss få enkla hem för våra lungsiktige! I England har man som bekant mycket använt detta system, att bygga i små paviljonger, och, som jag tror, funnit det mycket ändamålsenligt. En af doktor Barnados största anstalter, rymmande cirka 1000 flickor, är inrättad efter den där »hemtrefliga» metoden. Hvarför skall man ovillkorligen ha sådana ståtliga trappgångar och slottlika korridorer, när man bygger nu för tiden — t. o. m. när man bygger åt de fattiga!

Hvad jag velat säga, är emellertid korteligen detta: Mätte de lungsotssanatorier, hvilka byggande snart skall begynnas, icke bli sådana där ståtliga, dystra hus, för hvilka sjuklingar rysa, utan mätte de bli hemlika fristäder, där de kunna glömma, att de kanske för år ryckts från de sina, där de kunna känna sig som i ett vänligt hem.

R. E.

I julklappsbekymrens dagar

fästa vi alla föräldrars och öfriga ungdomsvänners uppmärksamhet på den stora glädje, som kan beredas våra uppväxande gossar och flickor genom ett prenumerationsskivito i julklappskorgen på Kamraten för nästa år. Vi hänvisa för öfrigt till den utförliga illustrerade anmälan, som i ett särskildt fyrsidigt blad medföljer detta nummer, och hvars innehåll ej minst torde intressera de unga själfva.

Som våra läsarinor torde minnas

utlofvade Idun vid början af denna årgång »en serie rums-interiörer för både större och mindre anspråk, åtföljda af belysande text och afsedda att vara till hjälp vid möbleringen och inredningen af ett hem.» Denna plan sattes också inledningsvis i verket genom de uppsatser om »Konsten att möblera sitt hem», som inflöto i ett par af för-årets nummer. Tyvärr uppstod emellertid snart ett afbrott. De fackmän, med hvilka Idun gjort aftal om denna series utarbetande, blefvo så helt upptagna för årets stora utställning, att ingen tid blef dem öfrigt, och äfven Iduns utrymme anlidades af alla utställningsartiklarna mer än vanligt strängt.

Som vi emellertid ej äro de, som plåga bryta våra löften, ha vi ej ett ögonblick släppt tanken på äfven dettas infriande, så mycket mindre som vi äro öfvertygade, att en artikelserie af ofvan angifna art skulle blifva af stort intresse och gagn för vår läsekrets. För året blef det emellertid för sent att hinna genomföra densamma. Vi ha nu glädjen meddela, att vi i dagarne lyckats träffa uppgörelse med en af de finaste kunnare på detta område i vårt land, amanuensen vid Nationalmuseum och sekreteraren i Svenska slöjdföreningen dr E. G. Folcker, att han under år 1898 skall upptaga och utföra denna idé i Idun. Dessa artiklar om

»Konsten att möblera sitt hem»

komma att illustreras med bilder från smakfullt och praktiskt anordnade svenska, speciellt stockholmska hem samt med af framstående fackmän särskildt ordnade interiörer. Hänsyn kommer att tagas både till stadsvänningens och landhemmets skilda förutsättningar liksom ock till

olika ekonomiska villkor. Helt visst skall alltså denna serie hälsas med nöje i alla kretsar, där man med kärlek vårdar sig om hemmets stil och trefnad.

Dessutom har amanuensen Folcker förklarad sig beredd att på Iduns svarafdelning stå till tjänst i alla spörsmål, som kunna hemfalla under rubriken: hemmets möblering och ordnande. Alla hithörande »frågor», som ingå till redaktionen, komma således hädanefter att tillställas hr Folcker för besvarande, och tro vi att äfven genom detta arrangemang en värdefull förmån kan beredas våra läsarinor.

Stockholm i december 1897.

Red. af Idun.

Från Iduns läsekrets.

Ett nytt arbetsfält för kvinnan.

Aldrig tillföre har man med så stor ifver som i våra dagar sökt förbättra kvinnans ställning och vidga gränserna för hennes verksamhet. På arbetsfält, där man för endast några få år sedan knappast skulle kunnat tänka sig kvinnlig hjälp, har hennes arbetsfält numera tagits i anspråk.

Men än återstå områden, på hvilka kvinnan just genom sin egenskap af kvinna kan söka en naturlig och nyttig verksamhet. Det synes bland annat, som om våra kvinnor ännu icke fått ögonen tillräckligt öppna för den stora och obestridda nytta, som skulle blifva en gifven följd af en allmänare tillslutning från hennes sida till en synnerligen modern verksamhetsgren, nämligen lifforsäkringsväsendet.

Lifforsäkringsidén vinner för hvarje dag allt större terräng i vårt land. Om dess nytta har blifvit taladt, skrifvet och bevisadt så mycket, att ämnet i den vägen torde vara uttömdt. Men man har likväl hittills föga fäst uppmärksamheten vid, att äfven kvinnan här nar en ej betydelslös mission att fylla.

Lifforsäkringen är ett förträffligt sätt för den unge mannen att vid sitt inträde i lifvet skaffa sig ett själfförvärfadt stöd; den medför för den mognade mannens familj en förvissning, att armodet icke med familjeförsörjarens frånfälle stiger öfver hemmets tröskel; den är vidare vid hvarje tillfälle i lifvet, då det är fråga om ekonomiska förhållanden, af en betydelse, som ej nog kan framhållas. Och då för närvarande allt flere vägar öppna sig för den unga kvinnan till själfförvärf, bör hon äga samma motiv och intresse som mannen för lifforsäkring.

Det är ock tydligt, att kvinnan mer än man tillföre insett är skickad att såsom agent ägna sig åt försäkringsväsendet. Är hon öfvertygad om sin plikt att vid hvarje tillfälle för sina närmaste framhålla lifforsäkringsidéns nytta och betydelse, ja, då kan hon ej heller underlåta att inför sina vänner och bekanta påpeka densamma, då är hon ju redan att betrakta såsom en tjänare åt denna idé, och då bör hon ej heller förneka sig arbetarens välförtjänta lön.

Hvad som föranledt undertecknad till dessa reflektioner är en annons, som återfinnes i Iduns senaste nummer. Lifforsäkringsbolaget Svecia, som i dessa dagar börjat sin verksamhet, annonserar där efter kvinnliga agenter och erbjuder därigenom sysselsättning med därpå härflutande inkomst åt fruntimmer. I dessa tider, då tidningarnas annonsafdelningar öfverflöda af framställningar från plats- och arbetssökande kvinnor, hvilka erbjuda sig att för otroligt billig ersättning åtaga sig till och med ganska mödosamma värf, tyckes det som om ett erbjudande sådant som det nu åsyftade borde vinna anklang och väcka vederbörlig uppmärksamhet. De många män, som i närvarande stund äro sysselsatta med lifforsäkringsanskaffning, kunna understundom göra sig synnerligen goda inkomster. Det torde ej heller vara mera omöjligt för en kvinna att deltaga i detta arbete och förtjäna ett eller annat tusen kronor om året på anskaffande af lifforsäkringar. Under hvilka förhållanden som helst borde ett duktigt fruntimmer på denna verksamhet under lediga stunder kunna förtjäna åtskilliga hundratal, då såsom vi förut påpekat kundkretsen är att söka bland familjemedlemmarne och den närmaste omgifningen.

Intresserad.

I aftonstund.

Där ute regnet på rutan »skvatt»
och nordan drog hvass förbi —
jag satt och svettades, trött och matt,
och böjde verba på mi.

Men sist vid grammatikans eviga sarg
jag vardt helt led — jag vardt sur och arg,
— och när för gålet det blef — i en vrå
jag slängde boken och tänkte som så:
nu är det, min milde, nog för i dag!
— Så fick jag i stället i Idun tag —
Jag läste — mitt missmod på stunden dog
och hjärtat så sprittade ungdomligt slog,
och öfver var ledsnaden på en gång,
— jag gjorde riktiga fröjdesprång
(figurligt taladt). — Hvad var det då,
du undrar kanske, som intog mig så,
som satte mig liksom i eld och lågor?
Min hjärtans vän, det var Iduns frågor!
Säg kunde jag annat än solljus bli?
Det var ettvas anders än verba på mi!

Där frågades allt under himmel och jord
af snälla, veigiriga själar i nord.
En ville så gärna en reform få weg —
en ville lära att koka knäck —
en grundade djupt och tungt i sitt sinne
hurledes hon skulle bli af med en finne —
en tröstlös fästman så innerligt bad
få veta med allra snaraste, hvad
han skulle göra, ty fästmon hans
gick inåt med lärna — så'n sorg ej fanns!
En ville ödmjukt fråga allen,
hur hundar läras att gå på två ben —
en sörjde sin röda näsas elände —
en sporde något om »världens ände» —
en grubblade riktigt allvarligt på,
hur lifets gåta hon skulle förstå —
en ville så gärna få vacker hy,
så där ungefär å la rosenky —
hvad »norrbagge» kommer af, undrade en,
samt huru man trättor en ljustake ren.

Jag satt där; som brusande, susande vågor
de strömmade öfver mig, Iduns frågor...

Där ute regnet på rutan »skvatt»
och nordan drog hvass förbi —
Jag läste och läste till senan natt —
— och glömde verba på mi.

En svensk kvinna.

Augusta på Isa, och Isa på Augusta,
och Ellen på Isa...

»Hvad är Augusta?» utropade Isa, och hon
skall få svar.

Augusta är en kvinna med sundt förnuft och
praktiskt sinne. Hon har alldeles rätt i sin protest
mot Isas luftigt fantastiska idéer. *Hvad*
skall det nu också tjäna till, min kära Isa, att
gå omkring i stugorna och leta upp gamla skåp,
för att sedan sätta på dem litet grannlåt och
kunna ståta med dem i er matsal? Låt ni skå-
pen stå där de stodo förut — i stugorna. De
voro där helt visst till oändligt mycket större
nytta, och säkert tänker husmodern många gån-
ger om dagen med saknad på sitt förvaringsrum
för hvarjehanda, på sitt gamla enkla skåp, som
hon dock afstod, bestucken af det klingande
guldet.

Och, utom skåpet, fanns det så mycket annat,
som jag ej precis kan tycka om i er blifvande
våning.

Men jag vill ej bli långrandig. Jag skall en-
dast tala om för er, hvad min man sade. Jo,
ser ni Isa, jag frågade honom: »Hvems man
ville du helst vara, Isas eller Augustas?»

Och vet ni, hvad han svarade? — Jo:
»Ellen lilla, om jag ej hade dig, skulle jag
bestämdt vilja ha Augusta till min gumma. Hon
är nog en liten förnöjsam och duktig husmor.»

Om en stund tillade han tankfullt:
»Det vore nog bäst om Isa ginge ensam i sin
våning. Vi karlar äro litet rädda för fruntim-
mer, som så där vårdslöst handskas med stora
skåp, stora stolar och — stora ord.»

Ellen.

De trestora hufvudvillkoren för lifvets lycka äro:
något att göra, något att älska och något att
hoppas.

Th. Chalmers.

Medlidande.

Af Ellen Bergström.

»Jag vill ej ha medlidande, jag vill ha
uppmuntran,» sade en gång en af
lifvet ganska omildt behandlad kvinna, som
med hjältemod kämpade mot bekymrens
och motgångarnas stormbyar. »Medlidan-
det stinger mig, det förlamar min kraft och
beröfvar mig modet och själfwilliten.»

Då man hör sådana ord, vore man ej
färdig att om denna »den kristligaste af
alla dygder» utbrista: »Huru är du så af
himmelen fallen, du klara morgonstjärna?»
Om man betänker ordets rätta innebörd,
hvad kan i själfva verket vara skönare,
upphöjdare, ädlare, än att den ena män-
niskan tar sådan del i den andras motgång
och lidande, att hon därvid erfar smärta,
lider med? Men ett sådant uppriktigt och
varmt deltagande var det med all sanno-
lighet ej, som den omtalade kvinnan åsyf-
tade med sina ord, af en sann sympati
hade hon ej kunnat känna sig sårad och
förödmjukad. Nej, hvad hon lik sensitivan
ryckte till för, var den vrångbild af med-
lidandet, som med orätt annekterat dettas
namn och som består i en flyktig rörelse
öfver nästans vidrigheter och som tar sig
uttryck i ett beklagande med ord, ofta lika
taktlöst som betydelselöst. Denna ytliga
medkänsla, detta billiga beklagande äro vi
människor och i synnerhet vi kvinnor så
snara med, så benägna att i slösande fri-
kostighet utan någon som helst återhållsam-
het skänka hvarandra.

Går det någon af våra vänner eller be-
kanta väl, fröjdas vi sparsamt, röner någon
af dem en liten trimf, tåga vi så gärna
ihjäl den eller gratulera vi sötsurt; men
vänder sig lyckan, blir framgången förbytt
i nederlag, bums äro vi färdiga med vårt
öfversvallande »medlidande», och öfver våra
läppar halka så lätt de mången gång må-
hända mera sårande än tröstande orden:
Stackars vän! Så synd om de stackars
människorna!

Analysera vi vårt inre, skola vi, för så
vidt vi vilja sanningen, ej kunna undgå
att upptäcka en mindre ädel, åtminstone
ej oblandadt ren bevekelsegrund till den
känsla, för hvilken anförda ord äro ett ut-
tryck. Innerst i vårt väsen sitter högmö-
dets demon, förgiftande våra känslor och
tankar, äfven dem, som göra anspråk på
att vara de bästa och finaste. Bakom det
skenfagra deltagandet döljer sig så gärna,
vi vilja ej påstå alltid medvetet och reflek-
teradt, men icke därför mindre verkligt, en
högfärdig glädje öfver att man ej själf är
lik, ej har det så uselt som denna stackars
nästa. Från sin piedestal af samhällsställ-
ning, förmögenhet, familjelycka ser man
ned på den, som mist eller kanske aldrig
ägt dessa förmåner, och stolt i känslan af
sin egen höghet, skänker man den olyckliga
sitt beklagande. Och just på grund af att
medlidandet sålunda gifves »de haut en
bas» sårar och förödmjucar det, äfven utan
att vara direkt ämnadt att sårta och förödm-
mjuka.

Böra vi då alls icke fråga efter med-
människors nöd och sorger? Medgifves att
vårt medlidande kan vara ganska skröpligt,
både ytligt och bemängdt med en god por-
tion högmö, men en viss känslighet, en

smula människokärlek röjer det dock. Är
då likgiltigheten att föredraga?

Ja, nästan så. Låt den olyckliga vara i
fred, om du ej kan skänka honom något
annat än det slags deltagande, vi här talat
om. Det är bättre.

Men det finns ett ännu bättre, ett högre,
ett fullkomligare än att blott icke sårta med
ett påtrugadt medlidande, och det är att
låta detta ord gälla för hvad det verkligen
vill gälla och omsätta det i handling. *Sätt
din egen axel under nästans börda — du kom-
mer då i jämbredd med honom — och hjälpl
honom så bära!* Gråt med den som gråter,
lid med den som lider och — det hör äfven
hit, om det ock kan tyckas icke göra det
— gläds med den, mot hvilken lyckans sol
åter börjar skina! Och hör du något godt,
något glädjande och berömmande om den,
som är nära att digna under mödorna, säg
honom det och gif honom sålunda det upp-
muntringens ord, han så väl behöfver!

Om det skulle gälla!...

Y alla öfriga land utom i Sverige bär kvinnan
som tecken på att hon har böjt knä vid Hy-
mens altare endast en ring. I Norge och Dan-
mark är denna alltid, liksom här, af slätt guld.
Men i andra länder, som t. ex. England, är den
ofta prydd med stenar och pärlor, mer eller
mindre dyrbara, beroende på tillgångarna.

En förlofvad norska sade en gång till mig:
»Jag vill hafva min norske 'Gut', men jag vill
gifva mig på svenskt manér.» Förvånad sporde
jag hvad hon menade härmed. Svaret blef: »Jag
vill hafva två släta guldringar på vänstra han-
dens ringfinger, de två ringarne äro så 'kledelige'.
Och det är om dessa »kledelige» ringar vi nu
skola språka en stund. Det guld vi bära på
vår hand, hvilket stort penningvärde äger det
icke! Huru skulle vi ej med det, visserligen ej en
och en, men i massa, kunna trollo fram milio-
ner, om det gällde vårt lands försvar, vår frihet
i Norden. Gifve dock Gud den dagen *aldrig*
komme, då *de* millionerna behöfva anlitas!

I slutet på 1840-talet, då Sverige var nära att
dragas in uti det krig, som flammade emellan
vårt broderland Danmark å ena sidan samt Preus-
sen och österrike å den andra, räknade en per-
son ut, huru många synliga, men ofrukta mil-
lioner, som det fattiga Sverige bar på sina hän-
der. Vi skola se till, hvilken storartad penning-
grufva han såmedels fann landet äga.

Den person, hvars uppgifter jag här meddelar,
antog, att af Sveriges inbyggare, som då upp-
gingo till omkring 3 millioner, äminstone 158,000
par begagnade 3 guldringar pr par således 474,000
ringar, hvar och en på 1 dukat (5 rdr banco
efter landets dåvarande mynt). Detta represen-
terade ett värde af 2 millioner 370,000 rdr banco
för *endast* förlofnings- och vigselringar. Huru
stor skulle ej summan blifva nu, när invånar-
nes antal så betydligt förstorats, men kanske
guldvärdet är mindre än då, det känner jag ej.

Vidare antogs, att ett dubbelt så stort kapital
fanns hos landets inbyggare i form af extra
ringar och nipper utgörande omkring 7 millioner
rdr. banco i omtynt guld. Lades hertill en lika
stor summa för omtynt silfver, så fick man ett
litet kapital af endast de ädla metaller, som
ej voro i den allmänna rörelsen, uppgående till
14 millioner rdr. banco. Det är siffror som tala.

Summeras nu hertill värdet af öfriga verkliga
lyxartiklar, antog vår räknemästare att dessa
lägt beräknadt gingo löst på 6 millioner. Såle-
des hela beloppet af det befintliga, men ändock
döda kapitalet: 20 millioner rdr banco, utom
värdet af förlofnings och vigselringarne. Rän-
tan på detta kapital blefve, om det vore i rörelse,
pr. år efter 5%, 1 million och för hela det sista
århundradet 100 millioner. — — —

Med dessa rader har jag velat väcka tanken
på, hvad vi äga att lägga på fäderneslandets
altare, om det skulle gälla! Ett ringa offer emot
det, som vi ju *måste* gifva i krigets och farans
stund, offret af våra älskades lif och blod.

Adelaide Nauckhoff.

Bland nu befintliga Cacaosorter intages säkert förnämsta platsen af **HULTMANS CACAO**

Redan 1888 intygade prof Joh. Lang i Lund, att
Hultmans Cacao var fullt lika med van Houtens
Cacao. Hultmans Cacao kan således varmt rek-
ommenderas till hvarje husmoder.

Ur notisboken.

I går, torsdagen den 9 november

voro jämnt tio år gångna, sedan det första profnummret af *Idun* utsändes. Detta medföljde nämligen Stockholms Dagblads hela upplaga för den 9 november 1887. I dagarne före jul utgafs därpå ett andra profnummer af *Idun*, som äfven det spreds som bihangsblad till olika hufvudstadstidningar. Då vi i vårt julnummer för året, som redan i nästa vecka kommer våra prenumeranter tillhanda, i ord och bild ägnat tioårsminnet en något utförligare behandling, inskränka vi oss i dag till detta korta påpekande.

*

Kvinnoklubbens tioårsfest ägde rum förliden lördagsafton och hade talrikt samlat både förutvarande och nuvarande medlemmar. Det rådde en angenäm och glad stämning redan från början. Programmet inleddes med en prolog, som, författad af fröken Charlotte Bandelin, både skämtsamt och allvarligt berörde kvinnans ställning i samhället. Så hette det bland annat:

»För all den krankhet, mänskligheten tär, all hjärtats nöd, all fattigdom, all kvidan, man söker hjälp och man alltmer oss lär, att hjälpen komma bör från kvinnosidan. Ja, kvinnan, kvinnan, hon skall vara allt, skall vara jordens märg och must och salt».

Efter prologen följde violnummer af fröken Edgren och pianonummer af fröken Valborg Aulin. Så sjöng fröken Gustafson några sånger af Peterson-Berger, och slutligen uppfördes ett af en klubbmedlem, professorskan M. Asp, författad dramatiskt skämt, Clio. Historiens gudinna framförde hälsningar från de nio musernas klubb, en nunna från Vadstena kloster talade som representant för medeltidens kvinnoföreningar, och till sist uppenbarade sig en »astral-kvinna» och förkunnade, hur det en gång kommer att gå till i framtidens kvinnoklubbar. Det hela väckte mycken munterhet, och sedan följde den materiella delen af festen, supén.

Efter supén kommo bälur, och vid bälurorna hölls tal både på vers och prosa af nuvarande och forna klubbmedlemmar. Och vid midnattstiden var den anspråklösa, men lyckade festligheten slut och deltagarinorna skildes åt i den glada och förtröstansfulla stämning, som medvetandet om en gemensam sträfvan för en god idé skänker.

*

Rosa Wall †. Änkan efter Dagens Nyheters kände grundläggare Rudolf Wall, fru *Rosa Wall*, född *Löwenström*, har afidit härstädes uti en ålder af 67 år. Fru Wall var född den 5 februari 1830 i Visby och dotter af f. d. underlöjtnanten Karl David Löwenström och hans maka Johanna Elisabeth Hallberg. Hon ingick 1852 äktenskap med boktryckaren, sedermera hufvudredaktören af »Dagens Nyheter» Axel Rudolf Mauritz Wall, hvilken som bekant afled 1893. Under de senaste åren har änkefru Wall varit mycket sjuklig.

Fru Wall sörjes närmast af döttrar och barnbarn samt en syster, den sista ättlingen af släkten Löwenström.

*

Fröken Chauvin och advokaten. Apellationsdomstolens i Paris första afdelning har nu gifvit sitt utlåtande rörande frågan, huruvida juris doktor fröken Chauvin skulle hafva rätt att aflägga advokaten. Utlåtandet var, såsom väntades, nekande och motiverades i en lång skrifvelse, hvilken slutar med att framhålla, att »lagstiftarna allena äga rätt att ändra lagarna och promulgera nya sådana, hvaremot domaremakten endast är befogad att tolka och tillämpa de bestående lagarna». Fröken Chauvin lär ämna ställa sig denna slutkläm till efterrättelse och hänskjuta sin sak till kamrarnas slutliga afgörande.

*

Trotjänarinnan. För någon tid sedan afled vid Borgerskapets gubbusinrättning härstädes anställda sjuttioåriga jungfrun *Johanna Norman*. Från det hon var tio år gammal hade hon tjänat andra, men hade likväl under hela sitt lif icke innehaft mer än tre tjänarinneplatser. Ytterst pliktrogen och samvetsgrann blef hon af sitt husbondefolk aktad och afhållen, på samma gång som hon var en värdig föresyn för sina kamra-

ter. Sin sista tjänst innehade hon i trettiofyra år intill sin död och erhölet för några år sedan patriotiska sällskapets medalj för långvarig och trogen tjänst. Hon gjorde sålunda fullt skäl för den vackra, men anspråklösa titeln trotjänarinnan, som eljes föga passar för vår tids tjänstefolk.

Bland de många vackra dragen i hennes karaktär var också det, att hon var sparsam. Hon klädde sig snyggt, men enkelt och var rädd för att utgifva ett enda öre till sådant, som kunde få namn af lyx. Därför kunde hon ock några veckor före sin död förordna att, sedan hon lagt sina ögon tillsammans, skulle hennes vänner och kamrater af hennes efterlämnade tillgångar erhålla hvar och en sin minnesgåfva. Sålunda fingo några 100 kr., andra 50 och andra åter 10 o. s. v. Dessutom innehöll hennes testamente att till förmån för de små elända och vanlytta vid Eugeniahemmet skulle öfverlämnas 1,500 kr. Hennes bouppteckning visade en tillgång af öfver 4,000 kr., allt hopsparadt på tjänarinne löner.

*

Fröken Hulda Lundéns slöjdkurs för utbildande af handarbetslärarinnor afslöts för höstterminen sistlidne torsdag i Klara folkskola. I kursen hafva deltagit 39 elever. Nästa kurs börjar, enligt annons i dagens nummer, den 7 nästkommande februari.

*

Teater och musik.

Fröken Tora Hwass' första musiksoirée för såsungen gafs i måndags kväll å Vetenskapsakademien hörsal och bevistades af en talrik och intresserad publik, bland hvilken främst märktes hertiginnan af Dalarne, af gammalt konsertgivarinnans speciella beskyddarinna och — elev. Programmet hufvudnummer utgjordes af *J. Brahms* pianokvartett g-moll, vid hvars utförande professor *Neruda*, konsertmästaren *Zetterqvist* och hr *A. Bergström* lämnade sin värdefulla medverkan. Det klassiska verket gjorde ett mäktigt intryck, särdeles det undersköna intermezzot.

I öfrigt utfylle fröken Hwass själf programmet med solonummer för piano. Hon är dock utan tvifvel genom sin goda stilkänsla mera en framstående ensemblespelerska än egentligen någon medryckande solist, då en viss torrhet i exekutionen gärna kylade ställen sig mellan verket och publiken. Vissa delar af *Schumanns* pianosonat g-moll fick hon dock rätt lyckligt fram, och äfven i de stycken, där inspirationens låga fladdrade blek, gjorde sig den solida, konstnärligt samvetsgranna tekniken dock alltid fördelaktigt gällande.

Filharmoniska sällskapet gaf i tisdags sin första abonnementskonsert för såsungen och utgången af densamma bådor, hoppas vi, en god fortsättning. Hr *Stenhammar* uppträdde för första gången som dirigent inom sällskapet och visade sig äga betydande förmåga som kör- och orkesterledare. Det bifall, som efter konsertens slut välförtjänt kom honom till del gällde nog lika mycket den lyckliga utgången af detta prof som hans förträffliga invigningskantat från utställningen, hvilken afslutade programmet. Denna kantat gjorde sig i konsertsalen ock betydligt bättre gällande än ute på utställningen. Önskvärdt hade dock varit om kören uppträdde något manstarkare. Kantaten har många rent af glänsande ställen att uppvisa, särskildt inledningskören, den andra kören med sin briljanta orkestrering, det vackra sopransolot samt slutkören.

Konserten inleddes med en konsert-uvertyr af Beethoven, hvarpå följde Agamemnonns beaktade recitativ och aria ur andra akten i Glucks opera »Iphigenia i Aulis», högst förträffligt föredragen af hr *Lundqvist*. En godbit på programmet var spinnvisan och balladen ur andra akten i Wagners opera »Den flygande holländaren». Kören och orkestern voro båda här alldeles ypperliga, men hvad som satte spetsen på det hela var fru *Möllers* högst förtjänstfulla utförande af balladen. Det låg i hennes föredrag en dramatisk kraft och ett lif, som till och med tycktes förläna stämman en större volym än vanligt. Ej mindre förträfflig var fru *Linden* i Marys lilla parti. (Skulle det ej vara möjligt att i en snar framtid få upp »Den flygande holländaren» å k. operan med dessa bägge sångerskor?) — Välskänd är fru *Möllers* föredrag af romanser och visor. Hennes utförande af tre sånger af Kjerulf, hvilka hr *Stenhammar* försett med ett särdeles fint och diskret orkesterackompanjement, väckte därför ock det lifligaste bifall. Återstår att nämna Brahms rhapsodi

till text ur Goethes dikt »Harzreise im Winter», en dyster och melankolisk tonmålning för altsolo, manskör och orkester, i hvilken fru *Linden* på ett ypperligt sätt utförde altsolot.

Konserten var fulltaligt besökt, och bland de närvarande märktes konungen, kronprinsen och hertiginnan af Dalarne.

Hr *Richard Andersson* gifver i dag fredag en musikafon i Vetenskapsakademien med sina privatelever.

*

Ottefåglar.

En midvinterskiss för *Idun*

af

Torkel Berg.

(Forts. o. slut.)

Men på torsdagsmorgonen gick allt på tok. Först slog Rut väckaruret i golfvet, så glaset sa smack, se'n bröt Disa af trotjänarkammen i sin motsträfviga man, och till sist pöste teköket kokhett vatten öfver smörassietten. Men värst af allt var den gnagande tanken på Lindgrens bal.

»De dansa kanske ännu som bäst.»

»Tala inte om det.»

»Jag undrar just, hvem Sven dansat kotiljongen med.» Rut såg ut som en martyr.

»Jag skulle inte vilja vara i Göstas kläder, om han dansat en enda polka.» Disas ton ljöd hotfull.

Flickorna falsade en stund med feberaktig brådska.

»Men hvem stampar och lever där ute i tamburen?» Fru *Lisen* bjöd tystnad med sitt höjda falsben.

»Det är väl aldrig Ljungner, som går här och spankulerar ännu?» Disa sträckte lyssnande fram halsen.

»Eller kanske det är Bragen, som kommer för att tysta på oss igen?» Det började spela och blänka i Ruts ögon.

»Den? Nej, nu måtte han väl få sitt lystmäte af sömn, när han flyttat tre rum härifrån.»

I detsamma slogos dörrarna upp, och på tröskeln stodo Gösta och Sven i baldräkt, med bröstet höljdt af kotiljongsdekorationer, med tindrande ögon och med rimfrost i mustaschern.

Falsbenen föllo flickorna ur handen.

»Där sitta de ju, de små 'pyttorna', som farbror brukar säga!» ropade Gösta så varmt och så ifrigt, att han tog andan från Disa. »Och arbetat ha de gjort, de små ottefåglarna, medan vi andra ha roat oss! Fast roligt, det var det då långt ifrån, för det bästa fattades ju, ni små styggor... Men nu ska vi ha ersättning för kotiljonger och polkor och — Orkester, första valsen! Tjo hej!!!»

Och innan flickorna hunnit blinka, hade Gösta och Sven svingat hvar sin öfver disken och valsat ut, trots skrik och protester.

»Men hur visste ni?»

»Farbror sa —»

»Men han var ju inte hemma?»

»Mötte honom på hemvägen.»

Ögonblickligen inne i situationen, uppstämde fru *Lisen*, som kvickt klättrat upp på pulpetstolen, med klar och ljudelig röst »An der schönen blauen Donau». Och nu dansade de unga i den tidiga morgonstunden, som de aldrig dansat förr, närmare, tätare intill hvarann, med de heta, unga blickarna svindlande djupt i hvarandra...

Juvelerare
K. ANDERSON
1 Jakobstorg 1

Ringar,
Broscher,

Armband,
Kedjearmband,

Kedjor,
Nålar,

Silfverarbeten,
Bordsilfver.

Modernast
Solidast!
Billigast!

Bref besvaras omgående.

CAKES

fullt jämrörliga med de engelska, fås hos de flesta specialhandlare i hufvudstaden.

FÖRSÖKI

C. W. SCHUMACHER

SPISBRÖD,

många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär priskurant.

Då slängde tryckeripojken sin tidningspacke i golfvet. Han hade minsann annat att göra än att stå där och titta på dansen, hur lifvadt det än kunde vara.

»Ut, ut!» ropade Disa, väckt ur sin yra af den väldiga dunsen. »Vi ha inte tid... Allt ska vara färdigt till klockan 7... Tidningsbuden —»

»Men vi ska hjälpa till —»
»Ni?!»

Det omätliga föraktet i flickornas ton öfvertygade genast herrarna om orimligheten i deras förslag. Men för att få sina kavaljerer att försvinna nödgades systerarna tillgripa en del slående argument, i hvilka falsbenen gjorde en betydande insats.

* * *

Och så kom julen och med den Ebbe och Elin, friska som vinterny och fulla af glad tacksamhet mot ottefågarna, »släktens julänglar» och »mänsklighetens välgörare», som Ebbe med handen på hjärtat ridderligt kallade dem. Och Disa och Rut gingo omkring med tindrande juleljus i blicken: de hade ju för sin morgonsömn köpt sig själfva och sina närmaste den bästa julfröjden.

Men för öfrigt voro de sig inte riktigt lika. Isynnerhet mot kvällarna blefvo de så påfallande spaka, att Ebbe anförtrodde sin lilla hustru, det han mer än en gång frestades apostrofera dem med barnkammarrimmet: »Mitt lilla lamm, kom sedigt fram, ligg i mitt knä och ropa bä», en frestelse, som han dock af fruktan för de ovissa följderna klokt nog bekämpade.

Under helgdagarna, då morgonarbetet

var inställt, kvicknade emellertid flickorna till, och på annandagen var Disa så pass sig själf, att hon i en hastig vändning kastade öfver ända både gungstolen och den hedervärde Ebbe, hvars elegant bepjaxade fötter hon under ägarens ömkliga nödrop beundrande lyfte allt högre och högre, tills hela tutten gjorde en halsbrytande öfverhalning. Stolens rygg splittrades, men »svågerstumpens» höll, och det var ändå hufvudsaken, förklarade Disa käckt, något som ingen, ej ens den å sin älsklingsstols vägnar svära misslynte pappa Lovén, kunde bestrida.

»Nu eller aldrig! Passa på, medan vildkattorna ä någorlunda tama — helst en hvardagskväll!» hviskade Ebbe broderligt till Gösta och Sven, då han en afton mellan jul och nyår stängde tamburdörren efter dem.

Att den kloke och betänksamme Sven Lager tagit rådet i akt, syntes tydligt nyårsafton, då det öfriga sällskapet efter supén drog sig in i salongen, ty där satt lilla Rut som en kattunge hopkrupen i Svens stora famn och formligen spann af belåtenhet.

»Men Rut, skäms du inte, Rut?» skrek Disa i häpenheten.

»Jo visst gör jag det,» kved Rut och gömde hufvudet vid Svens breda axel. »Men jag var så ohyggligt trött och sömnig, att jag inte visste, hvad jag gjorde. Men i morgon — o, hvad jag ska ångra mig i morgon! Då slår jag bestämdt —» Ordet »upp» kvädes af en kyss.

Medan de andra lyckönskande trängdes kring de unga, stod Disa handfallen i en vrå.

»Den där lilla Rutungen!» mumlade hon gång på gång harmsen för sig själf. »Jag är ju hela två år äldre än hon!»

»Käraste, käraste lilla Disa, ä inte också du trött och sömnig i kväll?» Göstas ton var så öm, att det snurrade rundt i Disas hufvud och hjärta.

»Jo, förfärligt,» medgaf hon, halft vilje- och besinningslös.

Men då Gösta slog sin arm kring hennes lif, stramade hon upp sig och gaf honom en omild knuff i bröstet.

»Å nej du, så klent står det inte till med mej ännu. För en stund se'n vete fåglarna, hur det hade gått, men nu — skulle det ju bara se ut, som om vi apade efter Rut och Sven. Nu få vi allt gå där och vänta och vänta, tills mossan växer på oss — eller åtminstone till i morgon,» slog hon skälmaktigt om, då hon såg Göstas mörknande min, »för då — har jag inte varit uppe i ottan, utan då är jag klar i knoppen. Och det vill du väl ändå, att jag skall vara» — hennes röst blef så smekande mjuk och varm — »då jag — då vi — Nå men Gösta då... Gösta!!!»

Innehållsförteckning.

Gustava Leffler, född Mittag; en ättioårs jubilar af A-a. (Med porträtt.) — En Lucievisa; af Emil Linders. — »Hur flickorna fingo platser»; af Malvina Bråkenhielm. — Gossar och skjutvapen: Ännu ett par inlägg och några slutord. — Lungotsassanatorierna; af R. E. — I julkapps-bekymrens dagar. — Som våra läsarinor torde minnas. — Från Iduns läsekrets: Ett nytt arbetsfält för kvinnan; af Intresserad. — I aftonstund; af En svensk kvinna. — Augusta på Isa, och Isa på Augusta, och Ellen på Isa... — Medlidande; af Ellen Bergström. — Om det skulle gällas... af Adeldade Nauckhoff. — Ur notisboken. — Teater och musik — Ottefåglar; en midvinterskiss för Idun af Tor-kel Berg. (Forts. o. slut.) — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Charad.

Allt hvad som lefver har mitt andra,
Från minsta kryp till dem som vandra

På tvänne eller fyra ben.
Att gå mitt första är till men
För dem, som älksa vara lata
Och morgonsolens guldmynt hata.
Mitt tredje kokadt slås på fat,
Men ätes ej, det är ej mat,
Det ofta till en verkstad hör
Och på ap'teket nytta gör.
Mitt hela pläga barnen finna
Hos tuppen i sin ABC bok,
Som utan den förblef ett ok.

A. M.

Bortplockningsgåta.

Från det gifna hufvudordet borttagas ett eller tvänne ord i sender och af de för hvarje gång återstående bokstäfverna bildas ett nytt ord.

Hufvudordet.

I glädjens som i sorgens dar
En god kamrat jag alltid är,
Och uti mig du jämt kan se
En vän, som hjärtligt har dig kär,
Som tären i din ögonfrans
Tar upp, som vore det just hans;
Som leendet uppå din mund
Sympatiskt återger på stund,
Men när du honom öfverger,
Blir kall och död — tyst, säg ej mer!

En bokstaf faller — underbar
Är den förändring som då sker.
På skumkrönt böljas rygg du far,
I båten du mitt andra ser —
En annan vän, som hjälper dig
Framåt på ofta farlig stig,
Men om han ej behandlas rätt
Uti fördärf dig bringar lätt.

Det nya ord, vi få när nu
En bokstaf till vi låta gå,
Betecknar något, hvilket ju
På hvarje häst ni skåda få,
När han sin arbetsrustning bär
Och ej i otämdt tillstånd är.

Af fyra tecken vi ha kvar
Vi stryka tvänne — ta så upp
Den bokstaf nyss för mycket var
(Förlåt vår lilla mästerkupp!)
Och bilda så med tre allen',
Namn å ett djur på fyra ben.

Men tre för mycket är också,
Vi få oss nöja blott med två
Som svar på frågan: »Hvad är bäst:
Att gifva eller ta' en häst?»

Sibylla.

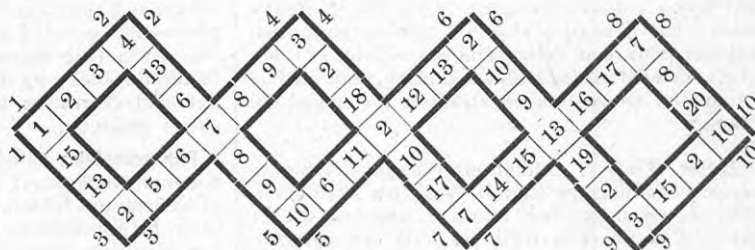
Bokstafsyrkant.

i	i	e	e
m	m	s	s
o	o	k	d
n	n	l	l

Bokstäfverna ordnas, så att de hvarandra motsvarande våg- och lodräta raderna gifva samma ord.

Isse.

Kors-aritmogryf.

Orden beteckna:

1-2 = fågel, 3-4 = kristlig ämbetstitel, 5-6 = landskap i södra Europa, 7-8 = sällan platsen för snygghet, 9-10 = åkerbruksredskap, 1-3 = kvinnonamn, 2-5 = en sorts slägg, 4-7 = en armodets man, 6-9 = stad i Skandinavien, 8-10 = fisk.

Äro orden rätt lösta bilda bokstäfverna i de fyra öfre hörnrutorna ett mansnamn, de fem bokstäfverna i de mellersta hörn och korsrutorna, rätt ordnade, ett annat, samt bokstäfverna i de fyra nedre hörnrutorna, rätt ordnade, det tredje.

Moster Lisa.

Geografisk sifferuppgift.

Nedanstående siffror rätt förvandlade till bokstäfver bilda 5 ord, hvars begynnelse- och slutbokstäfver gifva namnet på tvänne floder i Europa.

13, 3, 10, 6, 5, 1, 7, 2 = svensk provins.

8, 9, 8, 10, 11, 8 = stad i Portugal, 5, 8, 7, 2, 8, 7 = stad i England.

4, 12, 1, 11, 3, 6, 1, 5, 1 = stat i Amerika.

1, 1, 10, 4, 1, 12 = kanton i Schweiz.

Fanny.

Amfikop.

Från hufvudordet borttages endera från början eller slutet en bokstaf i sender, så att därvid all-

tid ett nytt ord uppstår. Siffrorna representera motsvarande bokstäfver.

Då 2, 3, 4, 5, 6 först upptäckte, att hans 1, 2, 3, 4, 5, 6 var 2, 3, 4, blef han af förfäran alldeles 2, 3, 4, 5 och satte sig att gråta under en 34.

Märta.

Lösningar.

Logogryfn: Upsala, sup, lapa, lus, puls, slup, sal, plus, Sala, apa, usla, supa, sula, al, asp, as, pulsa.

Tiargåtan:

s
pip
Ede
Trent
synas
godståg
lågadel
Albertina
spetsglas

Gömda namn: Ida, Ester, Vera, Adina, Adele, Asta, Hans, Nero, Artur.

Apokopen: Sylta, sylt, syl, sy.

Kaffe,

patentrostadt och konserveradt i enl. med Professor Liebig's metod, hvarigenom det står sig i flere månader, i fina blandningar: Java, Mokka, Plantage m fl.

Fabriksbod 9 Biblioteksgatan, Sthlm.

Förädlade Kaffetillsatser,

analyserade af Dr Setterberg och Ingeniör Landin.

Gör kaffet homogent, välsmakande, sundt, närande och billigt.

Begär hos er närmaste handl. Kronkaffe och Utställningskaffe.